

AVRUPA BİRLİĞİ'NDE ENERJİ VERİMLİLİĞİ İÇİN MEVZUAT DEĞİŞİKLİĞİ HAZIRLIĞI

Avrupa Komisyonu 30 Kasım 2016 tarihinde "Bütün Avrupalılar İçin Temiz Enerji" (*Clean Energy for All Europeans*) paketini yayımlamıştır. Bu tebliğ Avrupa kamuoyunda "Kış Paketi" (*Winter Package*) olarak da bilinmektedir. Avrupa Komisyonu tarafından Avrupa Parlamentosu'na, Avrupa Konseyi'ne, Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesi'ne, Avrupa Birliği'nin bölgesel ve yerel temsilcilerinin meydana getirdiği birlik olan Bölgeler Komitesi'ne, Avrupa Yatırım Bankası'na iletilen tebliğde (yazılı bildirimde), ekonomiyi modernize etmek ve temiz enerjiyle ilgili sektörlerdeki yatırımları hızlandırmak üzere bir dizi düzenleyici öneri ve tedbir öngörülmektedir.

Tebliğde, sunulan yasal değişikliklerin ve kolaylaştırıcı tedbirlerin "temiz enerjiye geçiş sürecinde AB ekonomisini ivmelendirmeyi, dönüştürmeyi ve konsolide etmeyi amaçladığı"¹ ifade edilmektedir. Pakette yer alan yasal öneriler şu konu başlıklarını kapsamaktadır: i) enerji verimliliği, ii) yenilenebilir enerji, iii) elektrik piyasası tasarımı, iv) arz güvenliği, v) AB bünyesindeki Enerji Birliği hedefi için yönetim. Ayrıca pakette 3 temel amacın olduğu ifade edilmektedir: 1) Enerji verimliliğini birinci sıraya koymak, 2) Yenilenebilir enerjide dünya liderliğini elde etmek, 3) Tüketiciler için adil bir ortam oluşturmak.²

Diğer yandan, yine aynı tarihte, bir başka tebliğ yayımlanmış ve AB'nin eko-tasarım ile ilgili yeni yol haritası (2016-2019) belirlenmiştir.³ Aynı tarihte yayımlanan bir başka tebliğ ise, ortak akıllı ulaştırma sistemleriyle ilgili olmuştur. Bu tebliğle; ortak, birbirine bağlı ve otomasyona dayalı bir mobilitenin (taşımacılığın) kilometre taşları ortaya konulmuştur.⁴

Kış Paketi, Avrupa Komisyonu'nun Temmuz 2015'ten itibaren başladığı danışma sürecinin bir sonucu olarak toplam 8 direktif ve yönetmelikte revizyon yapılmasını öngörmektedir. Bu 8 yasal düzenlemenin ikisi doğrudan enerji verimliliği ile ilgilidir:

- 19 Mayıs 2010 tarih ve 2010/31/EU sayılı Binalarda Enerji Performansı Direktifi⁵

¹ COM(2016) 860-Final. Şu adresten görülebilir: https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/com_860_final.pdf.

² Ibid.

³ COM(2016) 773-Final. Şu adresten görülebilir: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/EN/COM-2016-773-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF>.

⁴ COM(2016) 776-Final. Şu adresten görülebilir: https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/1_en_act_part1_v5.pdf.

⁵ Official Journal of the European Union, Directive 2010/31/EU of the European Parliament and of the Council of 19 May 2010 on the Energy Performance of Buildings, L 153/13. Şu adresten görülebilir: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32010L0031>.

- 19 Mayıs 2010 tarih ve 2012/27/EU sayılı Enerji Verimliliği Direktifi⁶

Kış Paketi ile ilgili yasal tekliflerde, standart yasal prosedür (eskiden "müşterek karar verme" diye bilinen prosedür) takip edilmektedir. Buna göre doğrudan seçilmiş vekillerin bulunduğu Avrupa Parlamentosu ile 28 ülkenin temsilcisinin bulunduğu Avrupa Konseyi'nin ortak bir metin üzerinde mutabakata varması gerekmektedir. Hem Parlamento hem de Konsey, Avrupa Komisyonu tarafından önerilen metni incelemekte, mutabakat olmaması durumunda tartışmalı maddeler yeniden değerlendirilmektedir. Parlamento'nun, Konsey'le mutabakat sağlanamayan durumlarda Avrupa Komisyonu tarafından teklif edilen bir yasal düzenlemeyi bloke etme hakkı/imbânı bulunmaktadır. Aynı yetki Avrupa Konseyi için de geçerlidir. İki tarafın mutabık kalamadığı durumlarda bir uzlaştırma komitesi kurulmakta ve nihai bir değerlendirme yapılmaktadır. Kısaca söylemek gerekirse, önerilen bir yasal düzenlemenin taslak ya da tasarı formundan çıkıp yasalaşabilmesi için hem Avrupa Parlamentosu hem de Avrupa Konseyi'nin onayı gerekmektedir. Bu ikili yapının bir sonucu olarak, bu tür düzenlemelerin hayata geçmesi epey vakit alabilmektedir. Şu anda, Kış Paketi olarak bilinen düzenleme kapsamında her iki kurum çalışmalarını yürütmektedir.

Bu açıklamalardan sonra, paketin enerji verimliliği ile ilgili ne tür yenilikler ve değişiklikler öngördüğü aşağıda özetlenmektedir.

Enerji Verimliliği Direktifi'nin Tadiliyle İlgili Düzenlemeler

Değişiklik talebinin temel gerekçesi, görece yeni olan Direktifi, AB'nin 2030 enerji ve iklim amaçları çerçevesinde güncelleştirmektir. Aynı zamanda Direktifin etkililiğinin sorgulanması, metninin basitleştirilip geliştirilmesi ve ulusal düzeyde uygulanabilirliğinin kolaylaştırılması da diğer beklentiler arasındadır. Teklifte birlikte gelen en önemli değişiklik, bağlayıcı nitelikte olan ve enerji verimliliğinin 2030'a kadar %30 oranında iyileştirilmesini öngören hedeftir. Ayrıca enerji tasarrufu gereklerinin yerine getirilmesi için süre 2030'a uzatılmakta, sağlanacak tasarrufların nasıl hesaplanacağıyla ilgili açıklık getirilmekte ve yöntem basitleştirilmektedir. Diğer yandan, üye ülkelerin geliştirecekleri mecburi enerji verimliliği programlarından dolayı enerji yoksulluğu etkisine maruz kalabilecek hane halklarının sosyal ihtiyaçlarını karşılamak üzere tedbirler öngörülmektedir. Mevcut Direktifin tümü değiştirilmemekte, ancak belli maddelerde değişiklik yapılması planlanmaktadır. Avrupa Komisyonu'nun değişiklik önerdiği hususlar şunlardır:

- *1'nci Madde ve 3'üncü Madde'ye*, Birlik açısından bağlayıcı olan 2030 yılına kadar %30 enerji tasarrufu sağlama hedefi eklenmektedir.
- Üye ülkelere, ulusal bina stoklarını yenileştirmeye yönelik yatırımları hareket geçirmek üzere uzun vadeli strateji belirleme zorunluluğu getiren *4'üncü Madde* bu Direktif'ten çıkarılarak Binalarda Enerji Performansı Direktifi'ne aktarılmaktadır.

⁶ Official Journal of the European Union, Directive 2012/27/EU of the European Parliament and of the Council of 25 October 2012 on Energy Efficiency, amending Directives 2009/125/EC and 2010/30/EU and repealing Directives 2004/8/EC and 2006/32/EC, L 315/1. Şu adresten görülebilir: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32010L0031>.

- 7'nci Madde, zorunluluk periyodunu 2020'den 2030'a uzatmakta; ayrıca üye ülkelere, kendilerinden beklenen tasarrufları, zorunlu enerji verimliliği programlarının yanında alternatif önlemlerle ya da bunların her ikisinin bir kombinasyonu ile yapma imkânı getirmektedir.
- Ölçmeyle ilgili 9'uncu Madde ve faturalamayla ilgili 10'uncu Madde sadece gazı uygulanacak şekilde değiştirilmektedir (daha önce elektrik de kapsamaktaydı). Bölgesel ısıtma, bölgesel soğutma ve bölgesel kaynaklı sıcak su arzıyla ilgili kapsam ise değişmemektedir.
- Piyasa Tasarım Girişimi çerçevesinde yapılan yasal tekliflere yeni eşdeğer hükümlerin dâhil edilebilmesi için, enerji dönüşümü, iletim ve dağıtım ile ilgili 15'inci Madde'nin (5) ve (8) no'lu fıkraları revize edilmektedir. (8) no'lu fıkrada varolan hükümlerin (düzenleyici otoritelerin, toptan ve perakende piyasalarda arzla birlikte talep tarafı kaynaklarını teşvik etmesi), üye ülkeler tarafından tamamıyla karşılanmasını sağlayacak bir düzenleme getirilmektedir.
- Ayrıca 23'üncü Madde, 24'üncü Madde, Ek-4 ve Ek-6'da, diğer değişikliklere muvazi düzenlemeler öngörülmektedir.⁷

Binalarda Enerji Performansı Direktifi'nin Tadiliyle İlgili Düzenlemeler

Bu Direktifle ilgili değişikliklerin amacı, mevcut bina stokundaki yenileştirmeleri hızlandırmaktır. Mevcut Direktifin tümü değiştirilmemekte, ancak belli maddelerde değişiklik yapılması planlanmaktadır. Avrupa Komisyonu'nun değişiklik önerdiği hususlar şunlardır:

- 2'nci Madde'deki teknik bina sistemleriyle ilgili tanım (Fıkra-3), yerinde elektrik üretim tesislerini ve elektro-mobilite için kurulan yerinde altyapıları da kapsayacak şekilde genişletilmektedir.
- Bir önceki bölümde değinildiği üzere, Enerji Verimliliği Direktifi'nin 4'üncü Maddesi, bu Direktif'e taşınmaktadır. Yeni haliyle ilgili maddeye enerji yoksulluğu, bina yenileme yatırımları için uygun finansmanın sağlanması ve binaların 2050'ye kadar karbonsuzlaştırılmasına yönelik vizyonla ilgili konular eklenmektedir.
- Yeni binalarla ilgili 6'ncı Madde, etki değerlendirmesinde tanımlanan hükümler çerçevesinde sınırlandırılarak basitleştirilmektedir.
- Teknik bina sistemlerinin tanımında yapılan değişikliğe uygun olarak 8'inci Madde de revize edilmektedir.
- 10'uncu Madde'de, kamu desteğiyle finanse edilen yenileştirmelerin sağladığı tasarrufların değerlendirilmesi hususu yeniden ele alınmaktadır. Söz konusu madde, enerji performans sözleşmesiyle ilgili iki hüküm eklenmek suretiyle değiştirilmektedir.

⁷ COM(2016) 761-Final. Şu adresten görülebilir: https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/1_en_act_part1_v16.pdf.

- Teftişlerle ilgili *14'üncü Madde* ve *15'inci Madde* daha etkin yaklaşımlar önerilerek kolaylaştırılmaktadır.
- Son olarak, enerji performansının ulusal veya bölgesel seviyede ele alındığı durumlarda uyumluluğu ve saydamlığı geliştirmek üzere *Ek-1* de güncellenmektedir.⁸

Bu raporda yer alan görüşler Çalışma Grubu üyelerimize ait olup, DEK-TMK'nin resmi görüşü değildir. Rapordan kaynak gösterilmek şartı ile alıntı yapılabilir. Raporun tamamı ya da bir kısmı izinsiz yayımlanamaz.

⁸ COM(2016) 765-Final. Şu adresten görülebilir: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52016PC0765> .